

Mentale gezondheid van dove en slechthorende volwassenen in Nederland

Klankbordgroep, 28 september 2026

Nino de Ponti, Vrije Universiteit Amsterdam

Vier studies, één vraag

Hoe staat het met de mentale gezondheid van dove en slechthorende slechthorende volwassenen in Nederland, tussen de 18 en 60 jaar? jaar?

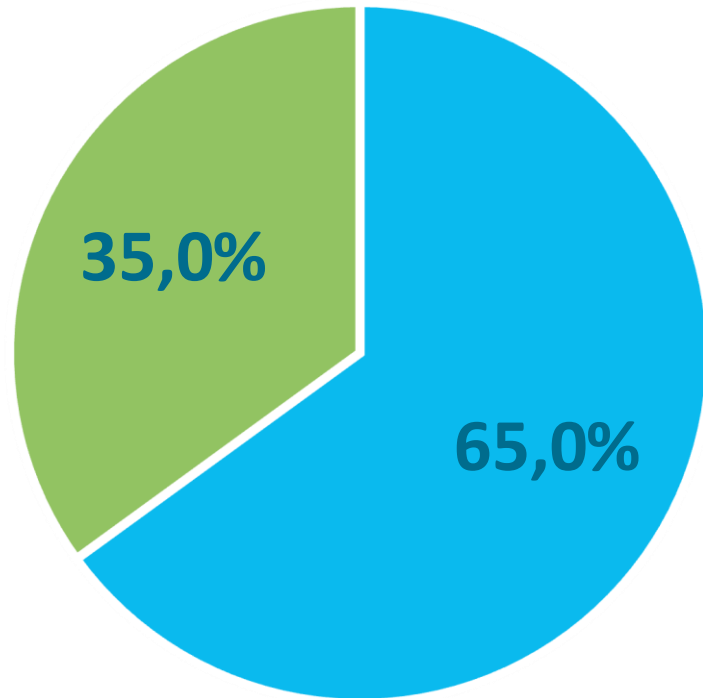
Studie 1. Systematische review

Studie 2. Prevalentiestudie

Studie 3. Risicogroepenstudie

Studie 4. Effectiviteit van psychotherapie

Studie 1: wat zegt de bestaande literatuur?

- 39 van de 60 studies: vaker (symptomen van) psychische stoornissen
- 21 van de 60 studies: geen verschil

Geen enkele studie vond minder.

Studie 2 en 3: gegevens van de huisarts en het CBS

2013 t/m 2022 · 18 t/m 60 jaar

**met een geregistreerd
gehoorprobleem**

≈ 36.000

≈ 130.000 persoonsjaren

Presbycusis / ouderdomsslechthorendheid (H84)
Akoestisch letsel / lawaaidoofheid (H85)
Doofheid / slechthorendheid (H86)

**zonder een geregistreerd
gehoorprobleem**

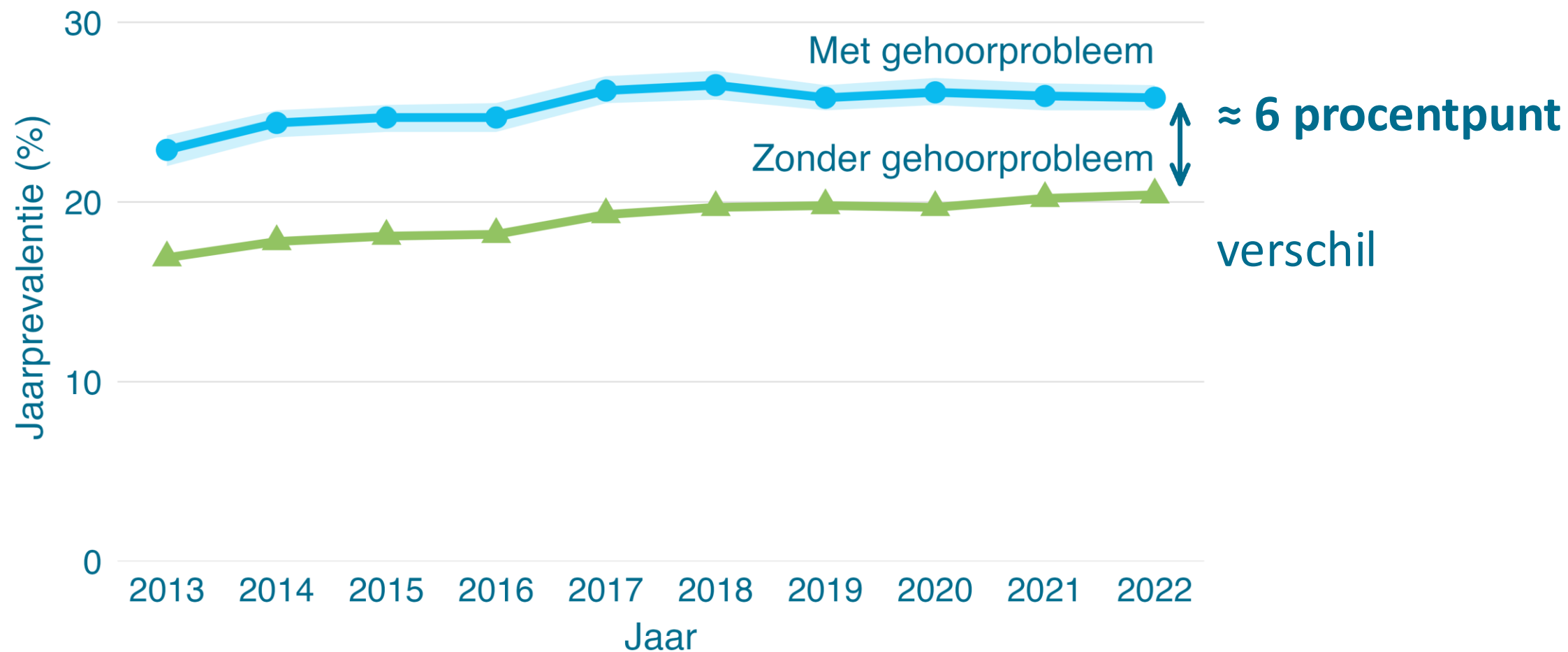
≈ 1,65 miljoen

≈ 7,2 miljoen persoonsjaren

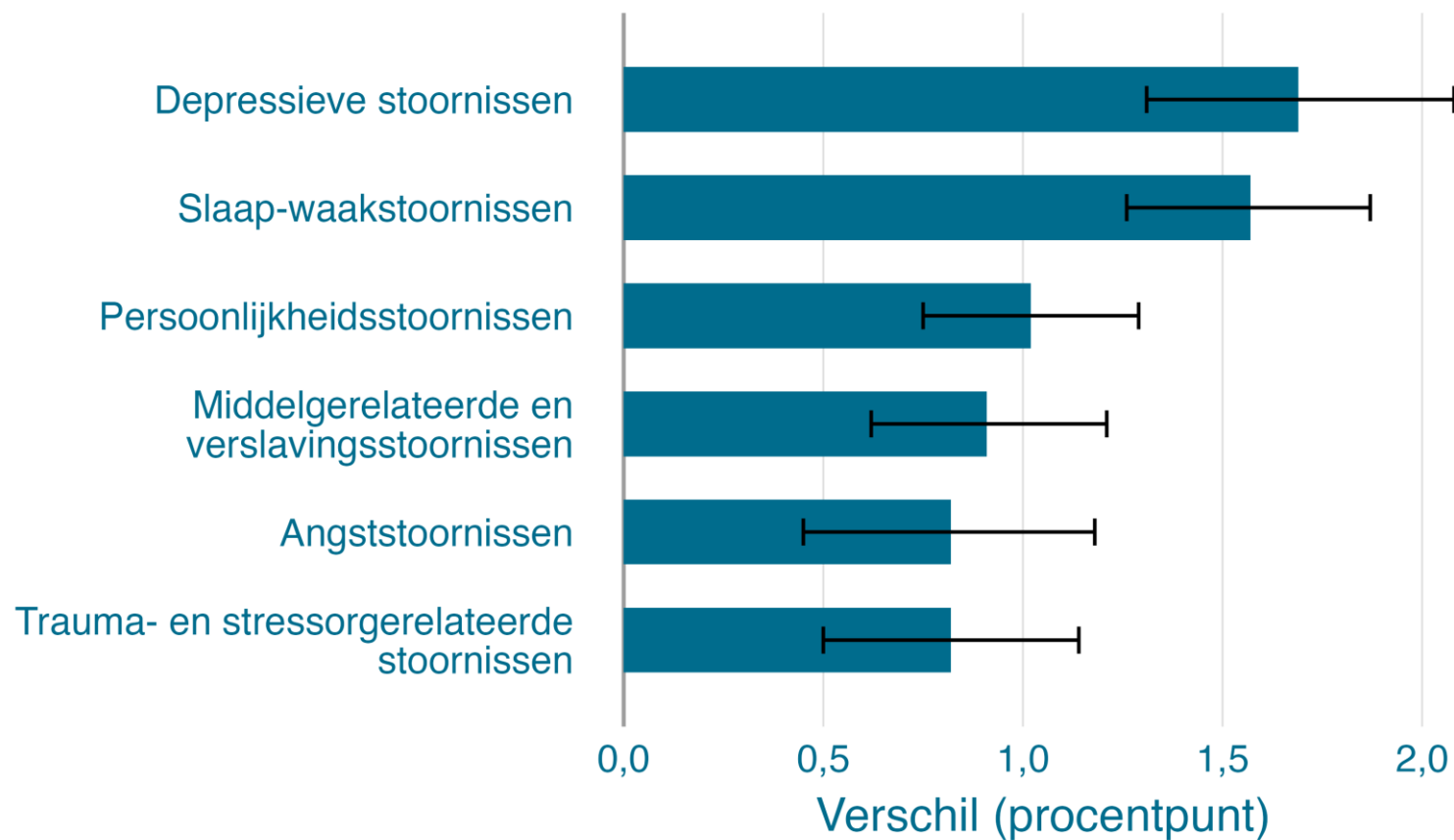
Dertien groepen (symptomen van) psychische stoornissen

Angststoornissen	Bipolaire- en aanverwante stoornissen
Depressieve stoornissen	Somatisch-symptoomstoornis en verwante stoornissen
Trauma- en stressorgerelateerde stoornissen	Voedings- en eetstoornissen
Middelgerelateerde en verslavingsstoornissen	Seksuele disfuncties
Slaap-waakstoornissen	Persoonlijkheidsstoornissen
Schizofreniespectrum- en andere psychotische stoornissen	Suïcidaal gedrag en zelfbeschadiging
Andere psychische stoornissen	

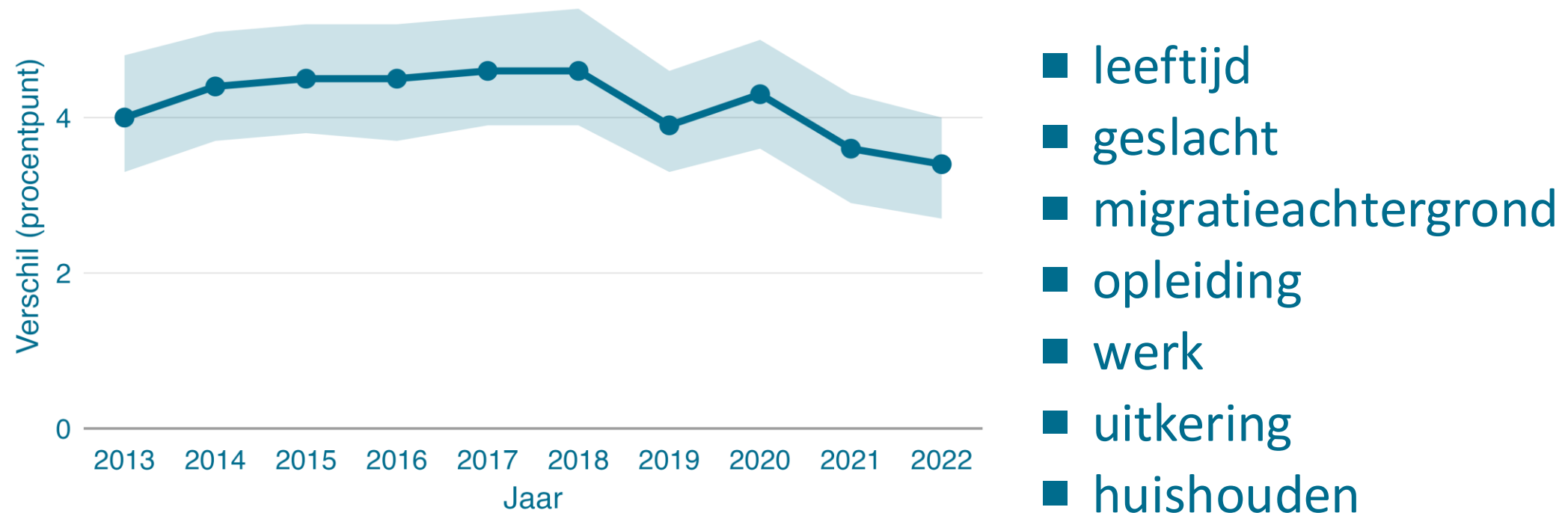
Elk jaar ongeveer 1 op de 4, tegenover 1 op de 5

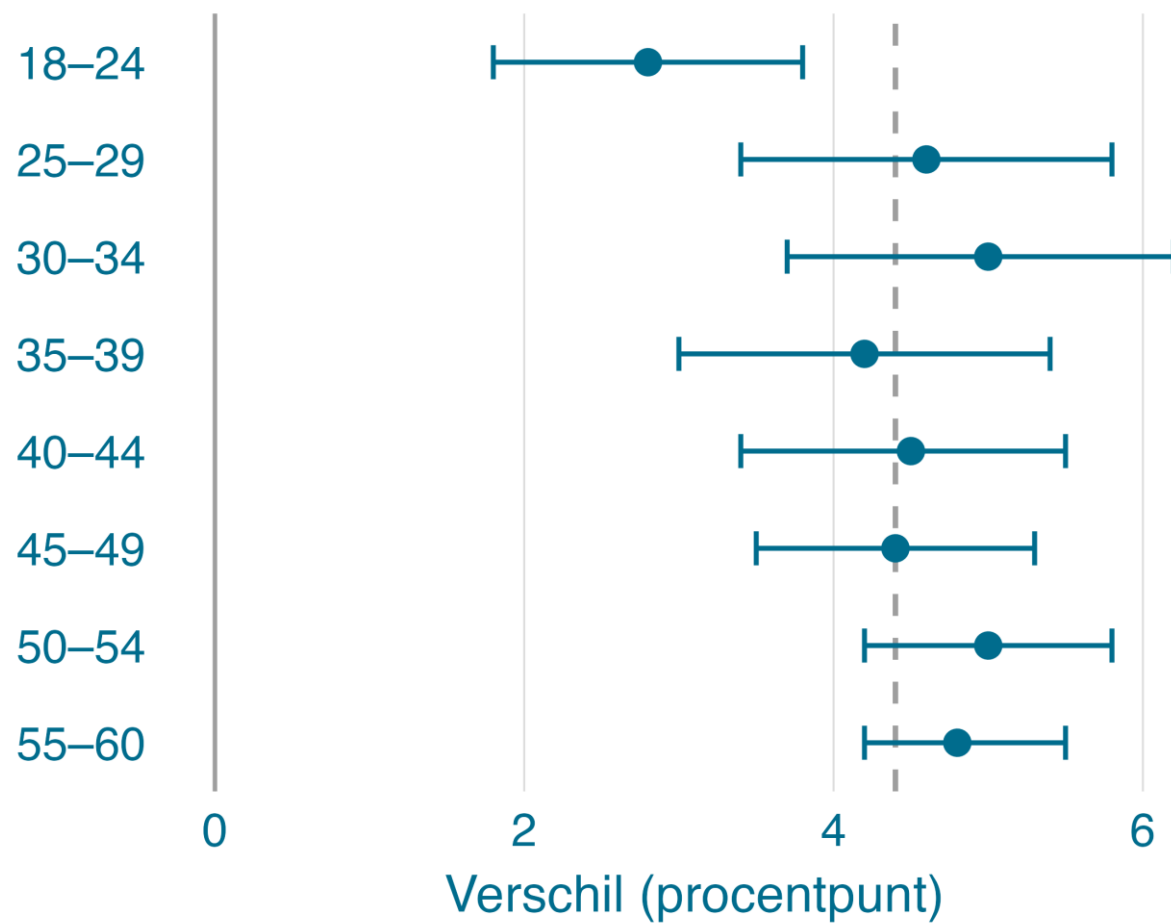
Vershil per stoorniscategorie, zonder correctie

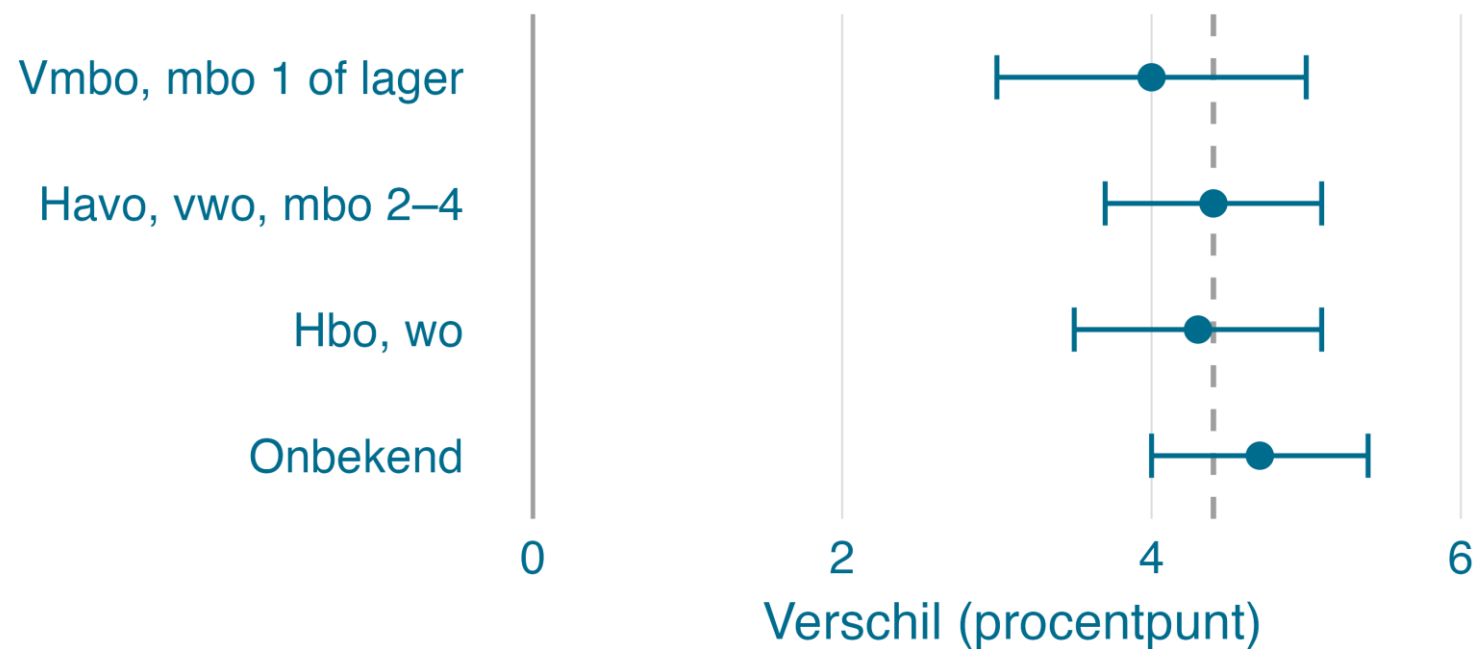
Na correctie blijft er een verschil van ongeveer 4 procentpunt

Verskil naar leeftijd

Vershil naar opleiding

Is het verschil in elke groep even groot?

- Het verschil is er bij jong en oud, bij mannen en vrouwen, en ongeacht achtergrond, opleiding of werk: ongeveer 3 tot 5 procentpunt.
- Iets kleiner bij mensen met een uitkering.

Conclusie studie 2

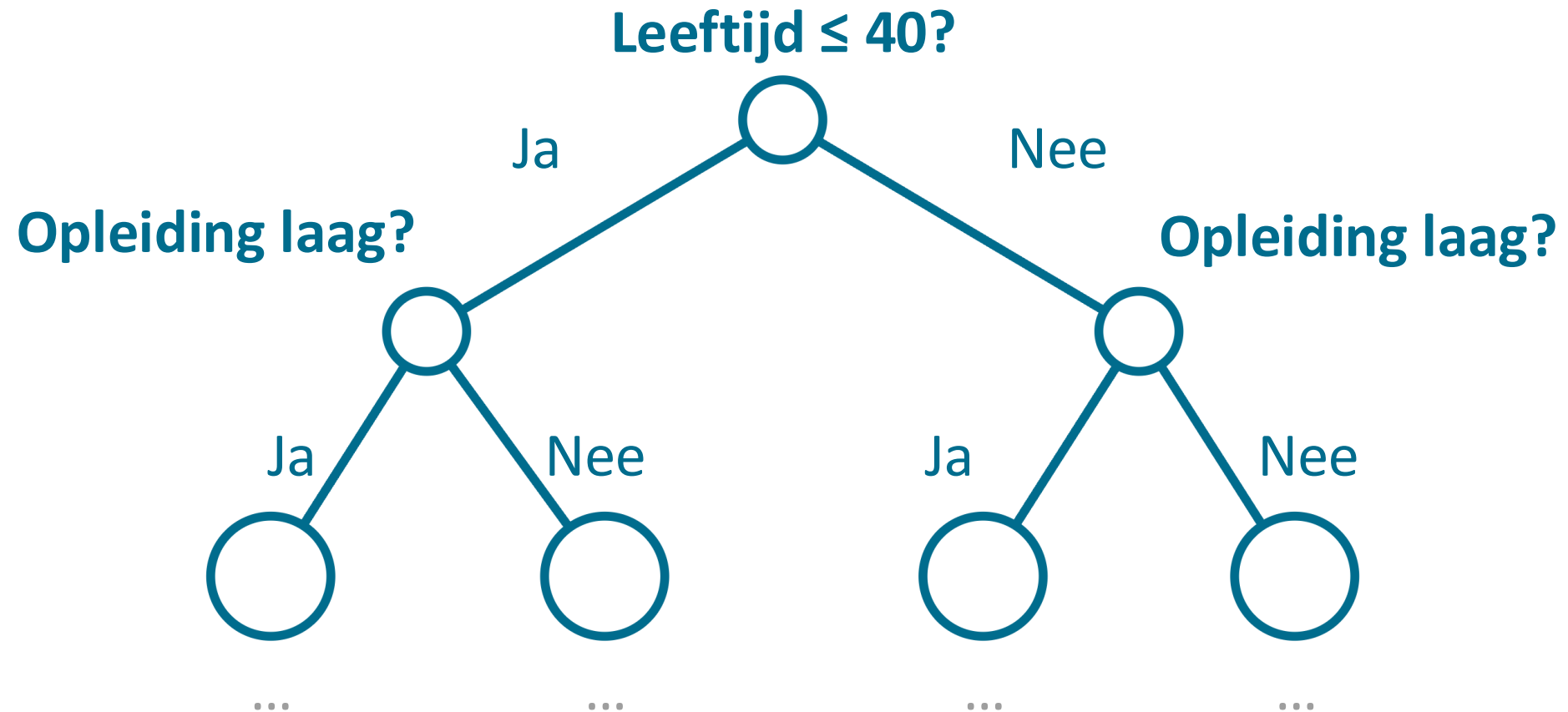
- Elk jaar 1 op de 4, tegenover 1 op de 5
- Na correctie ongeveer 4 procentpunt
- Tien jaar lang ongeveer gelijk
- Voor bijna alle achtergrondkenmerken ongeveer even groot

Studie 3: de computer laten zoeken naar risicogroepen

Studie 2: Vergelijkt groepen per kenmerk

Studie 3: Alle kenmerken en combinaties.

Beslisboom

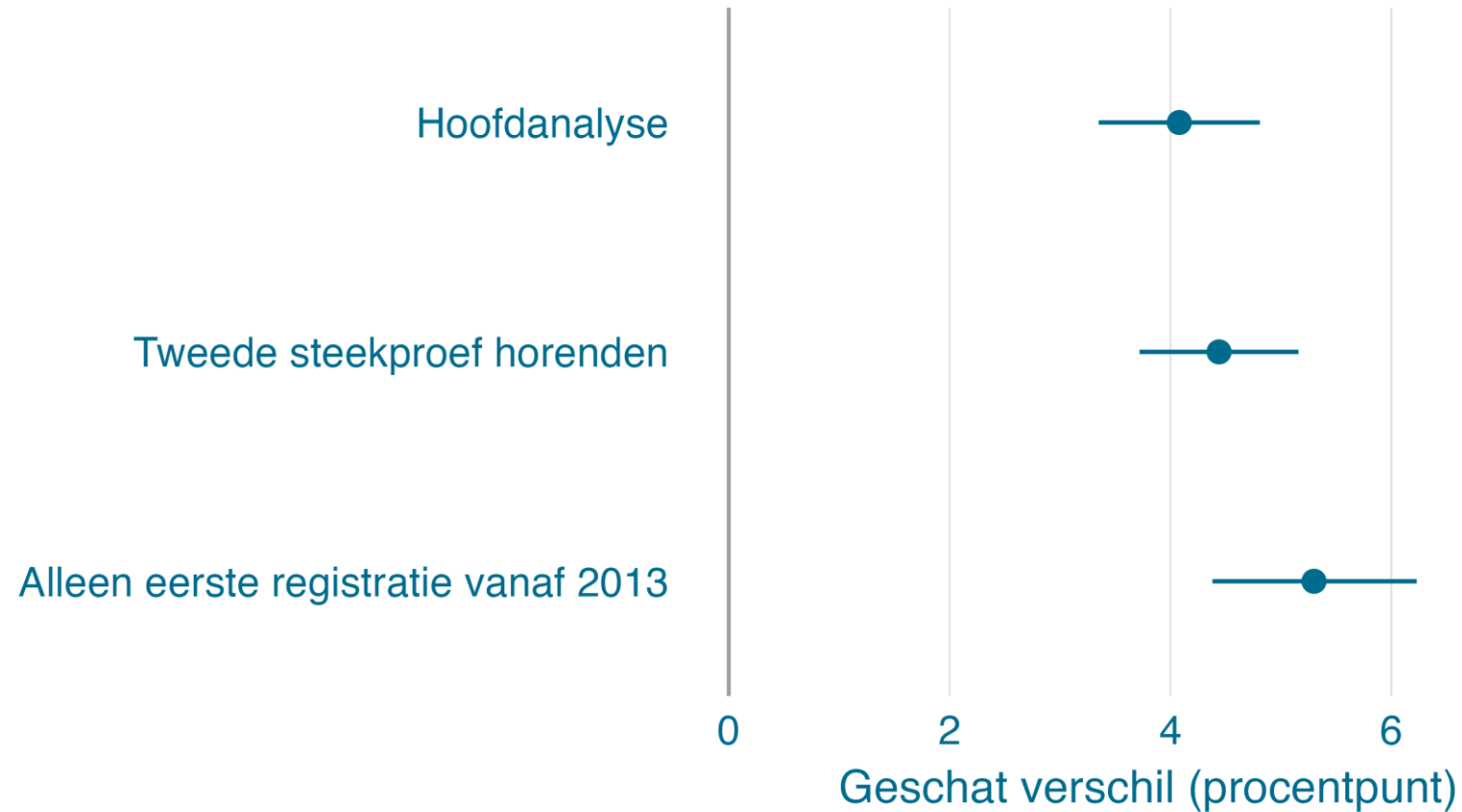

Van één boom naar een heel bos

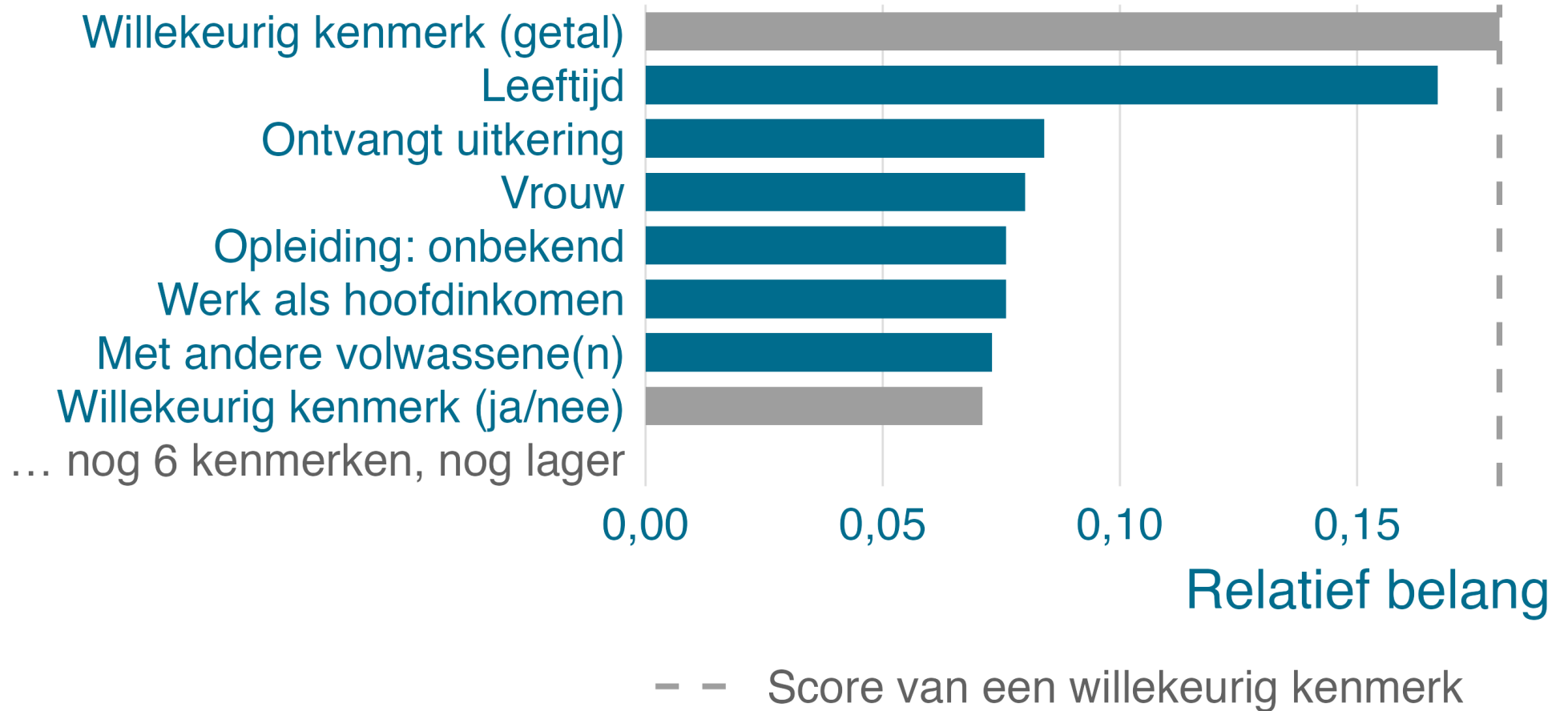
Eén boom kan toevallig zijn. Duizenden bomen samen geven het antwoord.

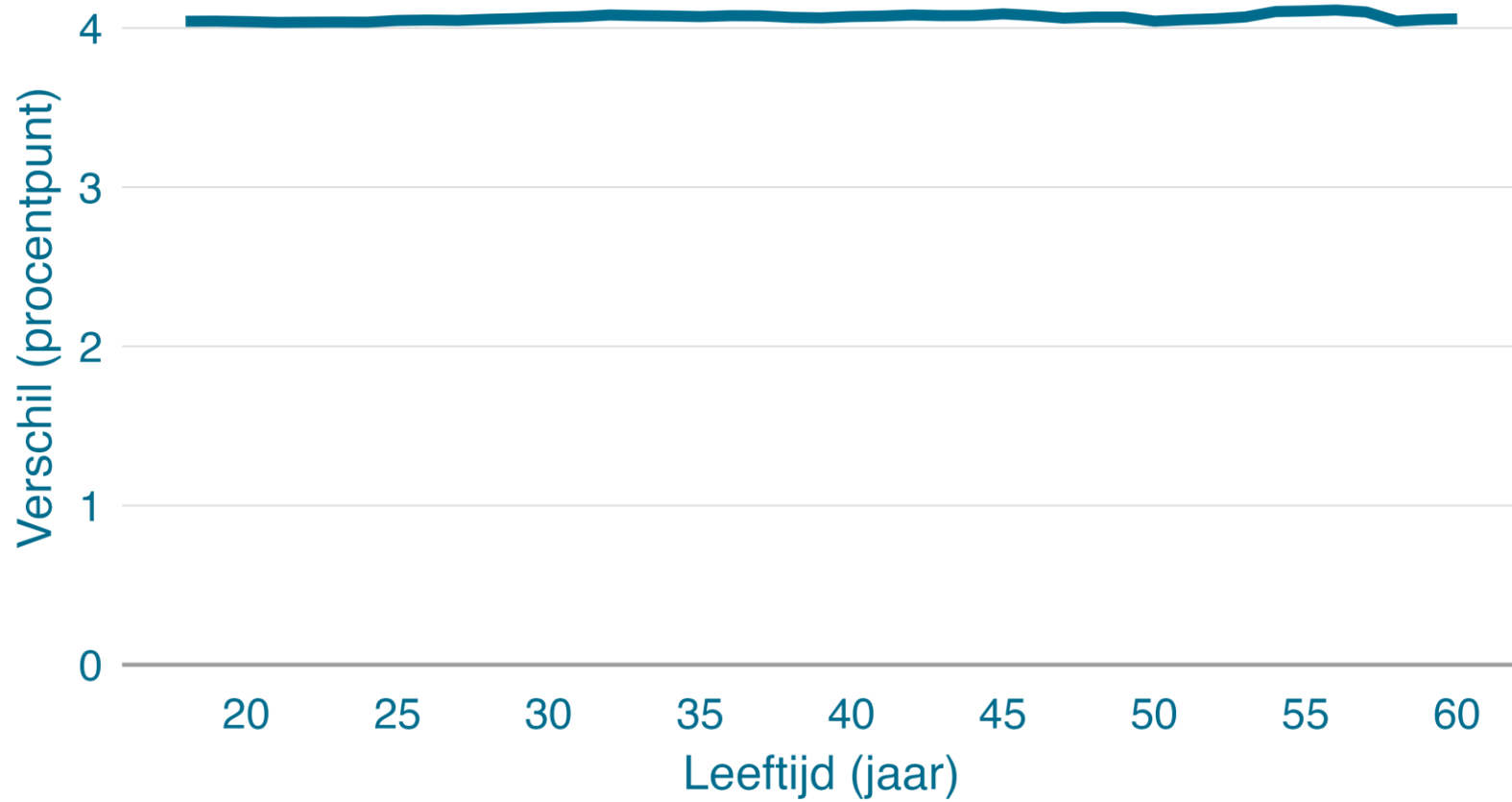
Hoe groot is het verschil?

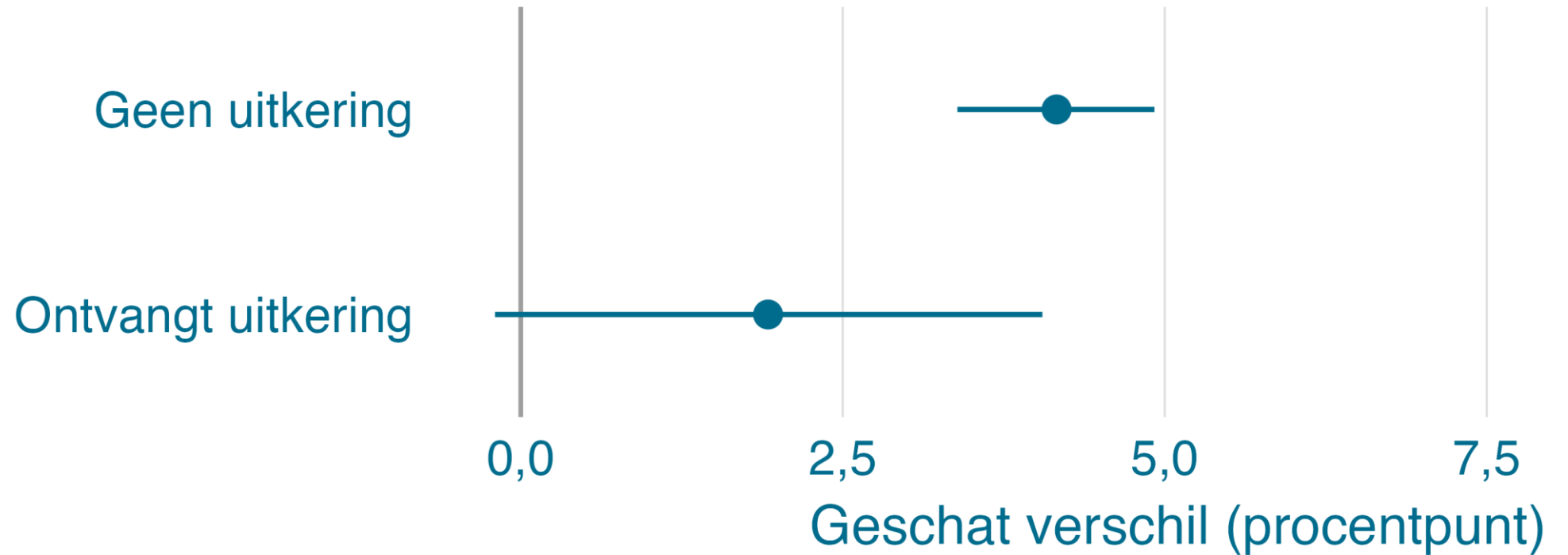
Wat bepaalt het verschil?

Overal even groot?

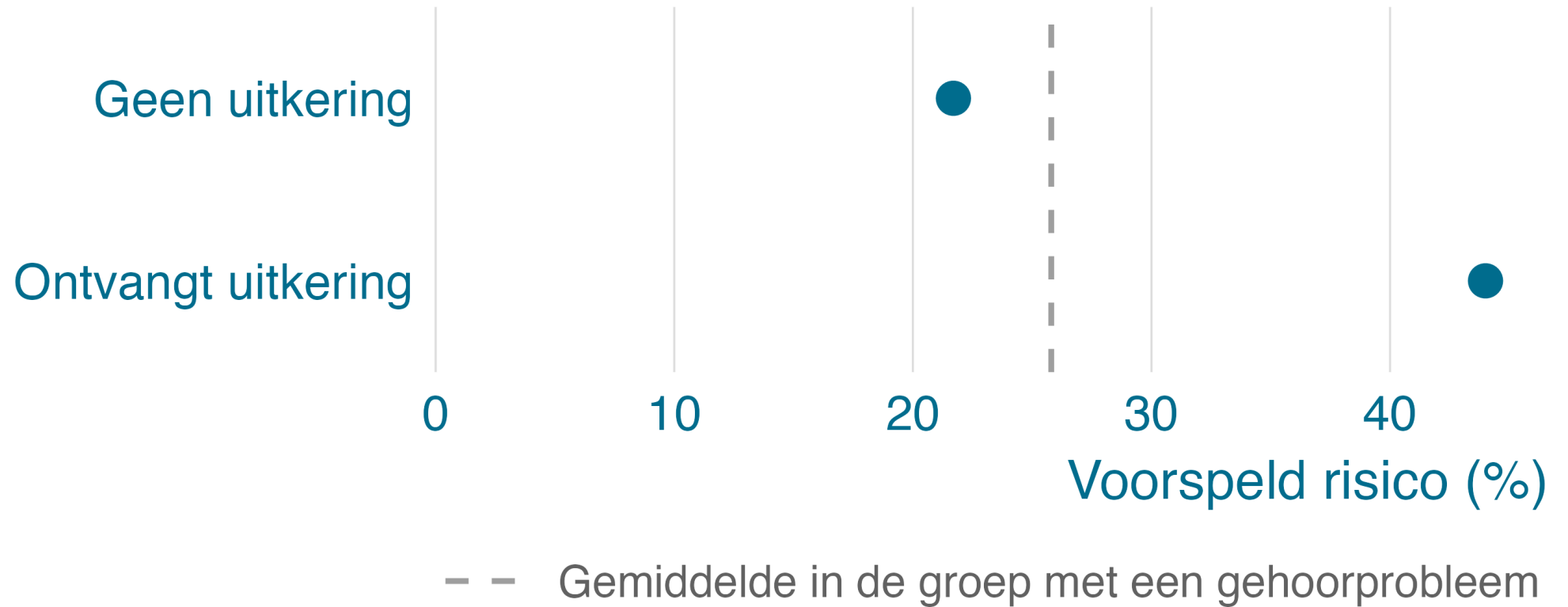
Behalve bij een uitkering?

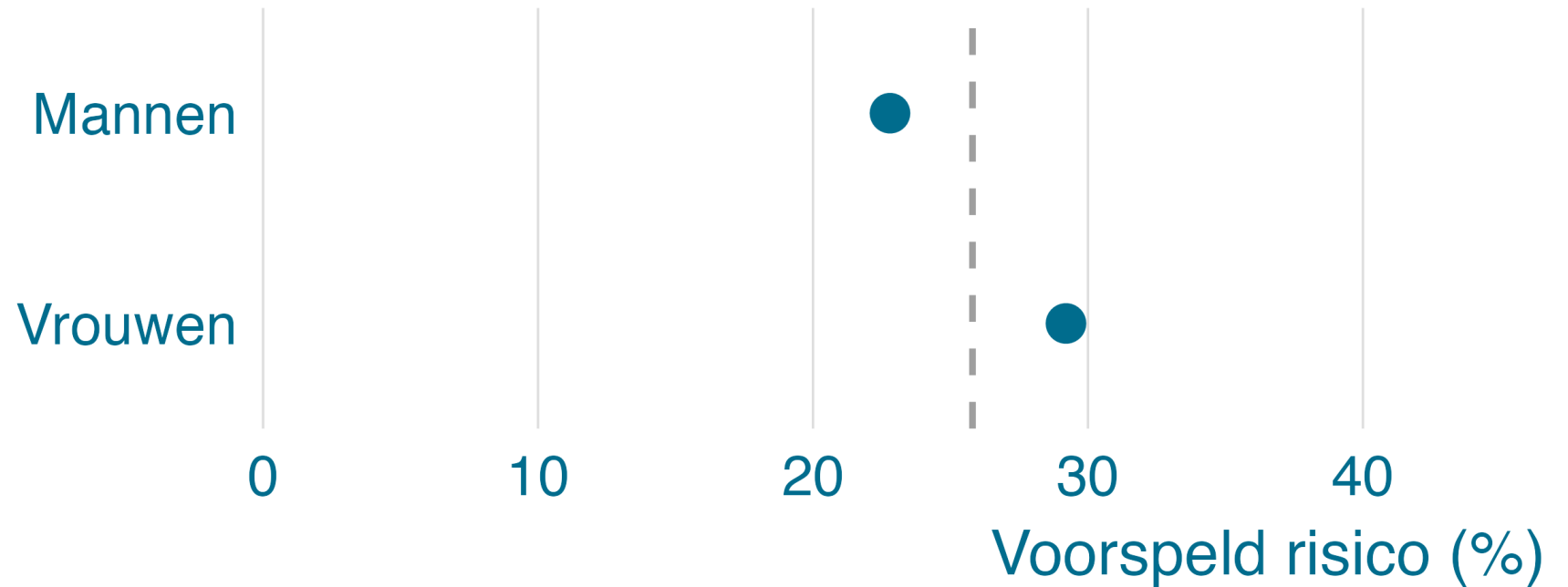
Binnen de groep van mensen met gehoorproblemen?

Wie loopt het meeste risico?

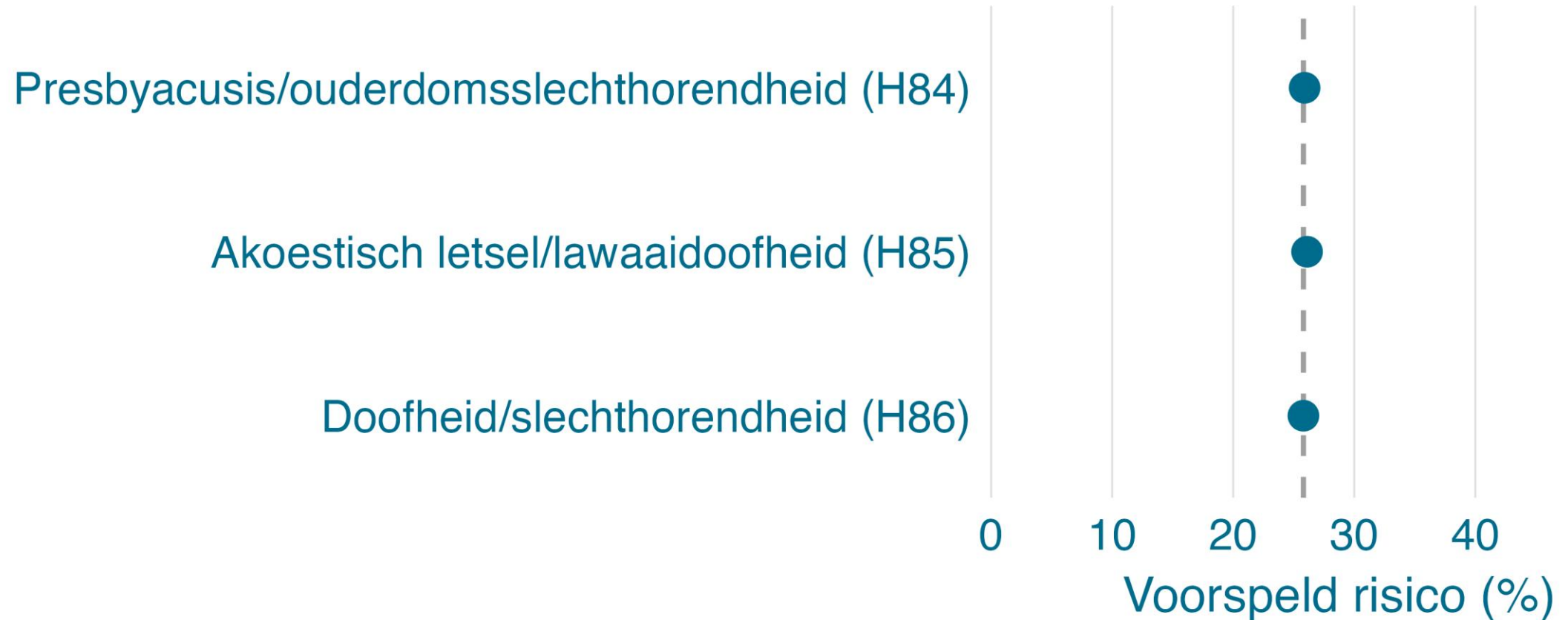

Wie loopt het meeste risico?

— — Gemiddelde in de groep met een gehoorprobleem

Maakt de gehoorcode uit?

— — Gemiddelde in de groep met een gehoorprobleem

Conclusie studie 3

- Het verschil is voor bijna iedereen even groot: ongeveer 4 procentpunt
- De computer vindt geen groepen waar het duidelijk groter is
- Achtergrond bepaalt het risico, niet de afstand tot horenden
- Binnen de groep: mensen met een uitkering het meeste risico
- De gehoorcode bij de huisarts geen verschil

Samenvattende conclusies

- **Studie 1** · Meestal vaker symptomen, nooit minder
- **Studie 2** · Elk jaar 1 op de 4 tegenover 1 op de 5, na correctie ongeveer 4 procentpunt
- **Studie 3** · Het verschil geldt voor bijna iedereen; binnen de groep lopen mensen met een uitkering het meeste risico

Praktische implicaties

- **Beleid** · Tien jaar cijfers: basis voor toegankelijke zorg
- **Aandacht** · Het verschil geldt voor bijna iedereen: toegankelijke zorg voor de hele groep, met extra aandacht voor wie een uitkering heeft
- **Interventie** · Psychotherapie werkt; toegankelijke e-health: daarover vertelt Renske

Vragen en discussie

Nino de Ponti · n.de.ponti@vu.nl

